

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/31/2016
Identifikačné číslo spisu:	2307010443
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2307010443.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného J. X. pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 27. júna 2016 v Bratislave dovolanie obvineného J. X., podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Richarda Schwarza, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 12. novembra 2015, sp. zn. 5To/88/2012, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. X. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd v Galante rozsudkom z 2. júna 2009, sp. zn. 2T/129/2007, uznal obvineného J. X. a ďalších obvinených vinným z obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4, písm. a/ Tr. zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zákona na skutkovom základe, ako je uvedené v skutkovej vete výrokovej časti uvedeného rozsudku.

Okresný súd Galanta obvinenému X. za to uložil podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/, ods. 4 Tr. zák. bol obvinený pre výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. mu bol uložený aj ochranný dohľad podľa § 78 ods. 1 Tr. zák. mu bola stanovená doba ochranného dohľadu na 1 (jeden) rok.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bola poškodená spoločnosť SAMSUNG Electronics Slovakia, s.r.o., Hviezdoslavova 807, Galanta s nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obžalovaní M. X., J. X., S. N. ako aj Krajský prokurátor v Trnave.

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 12. novembra 2015, sp. zn. 5To/88/2012, podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste aj u obvineného X..

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám vo veci tak, že obvinenému uložil podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. za použitia § 36 písmeno j/, Tr. zák. a § 39 ods. 1 Tr. zák. ako aj použitia článku 6 odsek 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na trest odňatia slobody v trvaní 8 (osem) rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. ho zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Odvolať prokurátora vo vzťahu k nemu podľa § 319 Tr. por. zamietol, pretože nebolo dôvodné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal obvinený J. X. prostredníctvom obhajcu dovolanie, ktoré oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/, písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky a rozsudok a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V dovolaní uviedol, že odvolací súd vykonal verejné zasadnutie, hoci na to nedal súhlas, súdy náležite nezistili skutkový stav veci a skutok nesprávne právne kvalifikovali.

Viacere verejné zasadnutia sa konali v jeho neprítomnosti, hoci súhlas s konaním v jeho neprítomnosti sa mal týkať iba dvoch verejných zasadnutí, pričom na ďalšie súhlas nedával.

Právo na obhajobu bolo porušené tým, že sa neobjasňovali všetky okolnosti svedčiacie v jeho prospech.

Porušenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. videl v tom, že súdy uverili výpovedi spoluobžalovaného N., ktorý je nevierohodný.

Taktiež mu mal byť výraznejšie znížený trest vzhľadom na dĺžku konania.

Dovolaciemu súdu preto navrhol napadnuté rozhodnutia, ako aj všetky ostatné rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, zrušiť a okresnému súdu prikázať, aby vec znovu v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava, ktorý považoval dovolanie za nedôvodné, pretože práva obvineného na obhajobu neboli v priebehu konania porušené, obhajca aj obvinený mali možnosť realizovať svoje právo na obhajobu a bolo len na nich, či ho využijú. Súdy na základe vykonaného dokazovania dospeli k správnym skutkovým zisteniam. Obvinený sa dovolaním v skutočnosti domáhal zmeny v skutkových zisteniach a v ich hodnotení. Dovolaciemu súdu preto navrhol dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Trnave ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na Okresnom súde Galanta, t.j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por. a v zákonnej 3-ročnej lehote.

Dovolanie obvineného však nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. namietol nedostatočné zistenie skutkového stavu veci.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie cit. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

V predmetnej trestnej veci mal obvinený obhajcu, ktorý sa následne zúčastňoval úkonov trestného konania. Obhajca pristupoval k obhajobe obvineného aktívne, dohliadal na uplatňovanie jeho práv. Orgány činné v trestnom konaní a súdy v tomto smere poskytli adekvátny priestor na realizáciu práva obvineného na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý. V tomto smere dovolací súd pochybenia nezistil.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda naplnený nebol.

Obvinený v dovolaní uplatnil aj dôvod dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie, napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod. i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nebol daný.

Ani skutočnosť, že obvinený sa nestotožňuje s hodnotením dôkazov súdmi nenapĺňa vyššie uvedené dovolacie dôvody.

Napokon k námietkam obvineného, že verejné zasadnutie bolo vykonané v jeho neprítomnosti (§ 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.) treba uviesť, že obvinený bol na každé odročené verejné zasadnutie predvolávaný, aj keď ho stačilo upovedomiť, po obdržaní predvolania sa na odročované zasadnutia neospravedlnil, a to ani prostredníctvom obhajcu, nebola mu ukladaná pokuta ani nebol predvedený, teda musel viesť, že tieto sa vykonávajú v jeho neprítomnosti na základe jeho súhlasu s takýmto postupom.

Svojou žiadosťou (č. l. 942 a 996) výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie v jeho trestnej veci pod č. k. 5 To/88/2012, konalo v jeho neprítomnosti bez toho, aby uviedol konkrétny termín verejného zasadnutia.

Nakoľko sa obvinený vzdal práva účasti, alebo odmietol účasť na verejnom zasadnutí generálne, vo vzťahu ku celému tomuto úkonu, vzťahuje sa taký prejav jeho vôle aj na odročené termíny verejného zasadnutia (ktoré je jedným, aj keď „prerušeným“ úkonom trestného konania).

Najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/, písm. i/ Tr. por., a preto dovolanie obvineného J. X. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.